



## BD-project in Colombia 'Dit is een culturele opgave'

Reinhild Schlooss en Ingo Mordhorst hebben een droom: midden tussen eindeloze vlaktes met suikerriet in Colombia zijn ze neergestreken om een BD-boerderij op te bouwen. Hun initiatief raakte bij Albert de Vries een snaar.

*Tekst: Ellen Winkel / Foto's: Reinhild Schlooss en Ingo Mordhorst*

### **November 2012**

Tijdens een bijeenkomst in november vorig jaar van de *Vertreterkreis* (een groep van vertegenwoordigers van BD-landbouw uit allerlei landen die de jaarlijkse landbouwconferentie in Dornach voorbereidt), bogen de deelnemers zich in groepjes over de vraag hoe je elkaar internationaal kunt steunen. Albert de Vries zat bij Reinhild Schlooss in het groepje. "Zo'n gesprek wordt snel abstract", vertelt Albert, "maar ik wilde het concreet maken. Ik zat aan tafel met iemand die over een week naar Colombia zou vertrekken. Logisch dus om haar te vragen

wat zij nodig had." Reinhild bleek het gevoel te hebben er alleen voor te staan. Ze zocht naar manieren om hun project met anderen te verbinden. Wegens geldgebrek was het zelfs moeilijk om de ontmoetingsplek bij uitstek – de jaarlijkse conferentie in Dornach – bij te wonen. Albert bood vervolgens aan, dat de Nederlandse BD-Vereniging hen daarbij financieel kon ondersteunen.

### **Februari 2013**

Ik ontmoet Reinhild en Ingo tijdens deze conferentie in Dornach. Bij de lunch vertellen ze hoe het hen vergaat bij de opbouw

van hun bedrijf. De oprichter van de vrijschool in de stad Cali, tevens eigenaar van honderd hectare suikerriet, heeft hun zestien hectare ter beschikking gesteld voor een boerderij vlakbij de heilpedagogische afdeling van de school.

Ingo is in Colombia opgegroeid en is dertig jaar boer geweest op BD-bedrijven in Duitsland. Hij heeft ook een aanstelling van twee dagen in de week gekregen op de suikerplantage, want de eigenaar wil die deels naar biologisch-dynamisch omschakelen. Het project is voor hem een aantrekkelijke uitdaging. Voor Reinhild echter, die ervaring heeft in de tuinbouw, was het een heel moeilijk besluit om de stap naar een onbekend continent te zetten. "De hele regio staat vol suikerriet, het is een eindeloze vlakte", vertelt ze. "Vanuit een vliegtuigje wordt Roundup (glyfosaat) gespoten tegen onkruid. Mensen wonen er niet meer, ze zijn

is dood. We willen hier leven terugbrengen, zowel in de bodem (het bodemleven) als in de regio (dat er weer mensen kunnen leven). Dit is meer dan alleen een bedrijf opstarten. Het is een culturele opgave."

Een groot probleem is, dat er bij de grond geen bedrijfsgebouwen zijn. Ze wonen een uur rijden verderop. Van het geld dat ze bij hun afscheidsfeest in Duitsland kregen om een koe te kopen, hebben ze een auto gekocht. Ze hebben wel drie koeien in bruikleen gekregen en mogen de helft van de melk en de kalveren houden. Helaas kwamen er alleen stierkalfjes.

Hun land grenst aan een rivier en er staan enkele bomen. Vanwege de brandende zon groeit gras alleen in de schaduw. In de weide hebben ze struiken en bomen geplant. Kool groeit in de schaduw van zonnebloemen, sla staat tussen de maïs. Maar een evenwichtig ecosysteem is er niet. Vogels die rupsen op-

men. Ze hebben de irrigatiebuizen uit de grond gegraven, het dak boven de tomaten afgebroken en de vier landarbeiders naar huis gestuurd. Ze verhuizen met hun project naar de stad Cali. Voorlopig kunnen ze in een huis terecht, waar ook ruimte is om werkplaatsen in te richten voor de heilpedagogische scholieren. Ze krijgen de beschikking over een tuin en hopen dat ze meer land kunnen pachten in de buurt.

De inspanningen voor de boerderij waren, ook financieel, niet meer op te brengen. Ook de reistijd die de scholieren moesten maken – dagelijks vier tot zes uur in de bus vanaf Cali – was problematisch. 'Een pijnlijk afscheid', schrijven ze, maar ze verheugen zich op de nieuwe mogelijkheden en zijn vol goede moed.

Albert de Vries ziet de voordelen van deze verrassende stap. "Heel moedig dat ze hun boeltje hebben opgepakt. Ik denk dat hun



verdreven. Overdag worden ze met busjes aangevoerd om op de plantages te werken. Na de oogst wordt het riet verbrand. Dan dwarrelt overal as neer."

Ook op het stuk waar ze nu sinds drie jaar groentes verbouwen, heeft meer dan twintig jaar suikerriet gestaan. Ingo: "De bodem

eten, ontbreken. "Van de ene op de andere dag kunnen rupsen of andere plaaginsecten een gewas vernietigen", verzucht Reinhild.

## Mei 2013

Halverwege mei sturen Reinhild en Ingo een rondzendmail. Ze hebben een besluit geno-

persoonlijke initiatief nu gaat landen. Op de boerderij lukte het niet om de heilpedagogische afdeling en de landbouw met elkaar te verbinden. Dat komt nu bij elkaar."

Hoe het verder zal gaan? Daar komen we later in een Dynamisch Perspectief op terug.

